

Nr 33.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående försäljning av viss statens järnvägar tillhörig vattenrätt m. m.; given Stockholms slott den 5 februari 1943.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Gustaf Andersson.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 5 februari 1943.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anmäler chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Andersson, två av järnvägsstyrelsen gjorda framställningar om tillstånd till försäljning av viss vatten- och fiskerätt i Ljusnan samt av vissa markområden m. m. i Bjuvs socken i Malmöhus län och anför därvid följande.

1. I skrivelse den 14 augusti 1942 har *järnvägsstyrelsen* anhållit om godkännande av ett vid skrivelsen fogat avtal mellan styrelsen och Bollnäs kraftaktiebolag om försäljning till bolaget för ett pris av 100,000 kronor av den

vatten- och fiskerätt i Ljusnan, som tillhörde statens järnvägars fastighet stadsägan nr 635 i Bollnäs stad.

Styrelsen omnämner i skrivelsen, att styrelsen för tillgodoseende av markbehovet för verkstadsanläggningar m. m. i Bollnäs år 1891 förvärvat hela hemmanet 3 öres land Heden nr 4 i Bollnäs socken, vilket sedermera erhållit registerbeteckningen Heden 4⁷ och numera benämndes stadsägan nr 635. Denna fastighet gränsade till Ljusnan på en sträcka av cirka 530 meter. Fallhöjden i älven utmed fastighetens strand utgjorde cirka 3.98 meter. På fastigheten ansåges belöpa halva vattenmängden i Ljusnan utefter fastighetens strand.

Bollnäs kraftaktiebolag ägde, fortsätter styrelsen, en kraftanläggning, kallad Broddlägrets kraftstation, belägen vid Ljusnans högra strand strax ovan ifrågavarande stadsäga nr 635. Denna anläggning utnyttjade halva vattenmängden i älven. Anläggningen vore utbyggd och utrustad på sådant sätt, att den utan större kostnader skulle kunna nyttiggöra en avsevärd del av fallhöjden utmed stadsägans strand. Härför behövde dock upprensningar ske. Vidare måste en avloppskanal upptagas i stadsägans strandområde. Bolaget hade i avtalet tillförsäkrats rätt att taga i anspråk därför erforderlig mark och att för all framtid bibehålla kanalen.

I fråga om priset, 100,000 kronor, framhåller styrelsen, att detta syntes vara relativt fördelaktigt ur säljarens synpunkt. Bolaget hade ansett sig kunna gå med på köpeskillingen med tanke på de relativt gynnsamma möjligheter, som föreläge för bolaget att kunna tillgodogöra sig vattenkraften genom att utbygga den redan förefintliga kraftanläggningen.

Vattenfallsstyrelsen har den 5 september 1942 avgivit utlåtande i ärendet och därvid anfört, att den ifrågavarande fallsträckan med en fallhöjd av 3.98 meter icke lämpligen kunde utbyggas självständigt. Bollnäs kraftaktiebolag syntes ha möjlighet att med vattenlagens hjälp intaga vattenfallet i sin kraftanläggning i Broddlägret. Den ersättning, som därvid kunde förväntas bliva utdömd av vattendomstolen, syntes icke bliva högre än den avtalade köpeskillingen. Vattenfallsstyrelsen kunde icke själv tillgodogöra sig kraften, emedan styrelsen saknade ledningar i närheten. Då det ur landets synpunkt vore gagneligt, att kraften omedelbart utnyttjades, ville styrelsen tillstyrka försäljningen.

2. Vad angår frågan om försäljning av markområden i Bjuvs socken torde till en början böra meddelas följande uppgifter.

Från stationen Bjuv å sträckan Hälsingborg—Åstorp av järnvägslinjen mellan Hälsingborg och Hässleholm utgår en järnväg till Billesholm, vilken ort är belägen i omedelbar närhet av stationen Billesholms gruva å statsbanesträckan Malmö—Ängelholm. Järnvägens längd är 5.3 kilometer.

Sedan Hälsingborg—Hässleholms järnvägsaktiebolag såsom innehavare av koncessionen å järnvägen Bjuv—Billesholm hemställt om koncessionens upphävande, har Kungl. Maj:t genom resolution den 10 mars 1939 befriat bolaget från skyldighet att uppehålla trafik å järnvägen i större omfattning än som av järnvägsförvaltningen prövades lämpligt. Efter nämnda datum har icke — och sålunda ej heller sedan statens järnvägar i och med införlivandet med

statsbanorna av Hälsingborg—Hässleholms järnväg den 1 juli 1940 övertagit ifrågavarande järnväg — någon trafik å järnvägen förekommit. Av denna anledning har något underhåll icke påkostats spåranläggningarna, varför dessa icke vidare äro i trafikdugligt skick.

Järnvägsstyrelsen har emellertid medgivit aktiebolaget chokladfabriken Marabou, vars fabriksanläggningar äro belägna vid Olstorp, rätt att tillsammans med Höganäs—Billesholms aktiebolag såsom industrispår trafikera nämnda järnväg å den 2.2 kilometer långa sträckan mellan Bjuvs station och Olstorps hållplats.

Med skrivelse den 13 oktober 1942 har *järnvägsstyrelsen*, såvitt nu är i fråga, hemställt om tillstånd att i enlighet med ett skrivelsen vidfogat avtal till Maraboubolaget för en köpeskilling av 33,000 kronor försälja bandelen mellan Bjuv och Olstorp. Försäljningen omfattar förutom spåranläggningarna lägenheterna Bjuv 10⁷¹ om 1,180 kvadratmeter, Bjuv 8³ om 6,372 kvadratmeter, Bjuv 12¹² om 4,242 kvadratmeter, Selleberga 1⁵⁸ om 5,677 kvadratmeter, Selleberga 2⁵ om 648 kvadratmeter och Bjuv 3⁹ om 2,122 kvadratmeter samt ett å särskilt kartutdrag angivet område om cirka 1,760 kvadratmeter av lägenheten Bjuvstorp 1⁵¹. Dessa markområden äro enligt järnvägsstyrelsen icke åsatta särskilda taxeringsvärden. Det betingade försäljningspriset har av järnvägsstyrelsen beräknats fördela sig med 5,000 kronor för marken och 28,000 kronor för spåranläggningarna.

Marken till järnvägens återstående del, Olstorp—Billesholm, kommer enligt vad järnvägsstyrelsen meddelat i sin skrivelse att utbudas till ägare av angränsande fastigheter.

Länsstyrelsen i Malmöhus län, chefen för försvarsstaben och statens trafikkommission hava i avgivna utlåtanden förklarar sig icke hava något att erinra mot bifall till förevarande försäljning.

På av järnvägs- och vattenfallsstyrelserna angivna skäl anser jag mig böra tillstyrka den av järnvägsstyrelsen föreslagna försäljningen av vattenrätt jämte fiske i Ljusnan.

*Departements-
chefen.*

Den allmänna trafiken å järnvägen mellan Bjuv och Billesholm har alltsedan år 1939 varit nedlagd, och något behov att framdeles återupptaga densamma torde, såvitt nu kan bedömas, icke förefinnas. Ej heller torde statens järnvägar eller något annat statligt verk kunna taga järnvägen eller dess spåranläggningar och markområden i anspråk för annat ändamål. På grund härav har jag icke något att erinra emot att den nu föreslagna försäljningen av bandelen mellan Bjuv och Olstorp kommer till stånd. I den mån framdeles tillfälle kan yppa sig till försäljning av till ifrågavarande järnväg hörande markområden, torde beslut härom lämpligen böra få meddelas av Kungl. Maj:t även i fall, då saluvärdet kan komma att överstiga belopp, som är eller må bliva av riksdagen bestämt såsom gräns för Kungl. Maj:ts befogenhet att ensam träffa avgörande i fråga om försäljning av kronan tillhöriga fastigheter. Härutinnan synes bemyndigande av riksdagen böra utverkas.

De i förevarande försäljningsärenden föreslagna köpeskillingarna synas mig böra godtagas. Övriga försäljningsvillkor, vilka ej här närmare berörts, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma.

Med åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels medgiva, att i det föregående omnämnda försäljningar av vattenrätt i Ljusnan samt markområden i Bjuvs socken må komma till stånd mot förut angivna köpeskillingar och på de villkor i övrigt, som av Kungl. Maj:t bestämmas;

dels ock bemyndiga Kungl. Maj:t att framdeles utan riksdagens hörande meddela beslut i fråga om försäljning av markområden ingående i järnvägen Bjuv—Billesholm.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

F. Wessberg.